

بررسی میزان علاقه مندی دانشجویان و برخی عوامل مؤثر بر آن نسبت به رشته تحصیلی خود در دانشکده بهداشت دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز در سال ۱۳۸۴

خدا بخش کریمی*، تینوش سلطانی**، حامد تابش***

چکیده

مقدمه: اصولاً برای مبادرت به یک انتخاب رشته آگاهانه اولین قدم، علاقه به آن رشته است. یکی از مواردی که یادگیری و آموزش را مؤثر و تکامل بخش می سازد همسویی آن با استعداد و علاقه آموزش گیرنده است. با توجه به این موضوع، میزان علاقه دانشجویان به رشته اش تاثیر بسیار زیادی بر پیشرفت تحصیلی و موفقیت وی دارد. بر همین اساس مطالعه حاضر با هدف بررسی میزان علاقه دانشجویان دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی اهواز نسبت به رشته خود و عوامل مؤثر بر آن در سال ۱۳۸۴ انجام شده است.

روش بررسی: مطالعه حاضر یک پژوهش توصیفی-مقطعی است که بر روی ۲۸۱ نفر از دانشجویان دختر و پسر دانشکده بهداشت شاغل به تحصیل در ترمهای ۳ و ۴ مقاطع کاردانی و کارشناسی رشته بهداشت انجام گردید. ابزار گردآوری اطلاعات، پرسشنامه ای بود که اعتبار و روایی آن توسط متخصصین مربوطه تایید شد. پس از توزیع و جمع آوری پرسشنامه ها، داده ها وارد کامپیوتر گردید و با استفاده از نرم افزار SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته ها: طبق نتایج بدست آمده میزان علاقه مندی دانشجویان نسبت به رشته خود ۶۰ درصد خوب تا عالی، ۴۰ درصد متوسط تا کم بود، ۷۷ درصد از دانشجویان مهم ترین عامل افزایش علاقه به رشته خود را آشنایی و آگاهی از آن با استفاده از راهنمایی اساتید عنوان کرده اند، ۱۲/۵ درصد از دانشجویان نسبت به رشته خود کاهش علاقه داشته اند که مهمترین عامل آن را راضی نبودن به روش تدریس وعدم تضمین آینده شغلی ذکر کردند. بین میزان علاقه دانشجویان و مقطع تحصیلی آنها رابطه معناداری مشاهده شد.

نتیجه گیری: ابتدای تحصیل در زمینه رشته بهداشت علاقه و شناختی نداشته اند و اغلب به دلیل قبول نشدن در رشته های دلخواه یا صرف اخذ مدرک دانشگاهی وارد این رشته شده اند که بعد از ورود به دانشکده با راهنمایی اساتید مربوطه نسبت به نوع و کارایی رشته خود آگاهی یافته اند لذا به نظر می رسد که در سیستم آموزشی می بایست داوطلبان ورود به دانشگاه برای انتخاب رشته افراد آگاه را برای مشورت در دسترس داشته باشند.

کلمات کلیدی: علاقه مندی، بهداشت، رشته تحصیلی، دانشجویان

مقدمه

دانشگاه دلایل مختلف اجتماعی و فرهنگی دارد. برخی کثرت داوطلبان کنکور سراسری را نگران کننده و بعضاً منفی و نامناسب تفسیر می کنند. اما باید به این نکته اشاره داشت که حضور چشمگیر تعداد داوطلبان برای ورود به آموزش عالی مبین جنبه های مثبتی است که از آن نباید غافل بود. مساله اهتمام داوطلبان و خانواده آنها به ادامه تحصیلات تا آخرین مرتبه رسمی دانشگاهی یک مؤلفه مثبت و غنی فرهنگی می باشد. از طرفی در شرایط فعلی ادامه تحصیل تا بالاترین مدارج جز از طریق دانشگاه امکان پذیر نیست شاید این امر طبیعی و یا گریزناپذیر تلقی شود ولی انبوه داوطلبان ورود به آموزش عالی در ایران، باید برنامه ریزان را به طراحی راههایی هدایت کند که افراد علاقه مند بتوانند مطالب پیچیده علمی را که در

در کشور ما میزان علاقه به ادامه تحصیل در دانشگاه در سالهای اخیر افزایش چشمگیری داشته است به طوری که خانواده های ایرانی نیاز به تحصیل در دانشگاه را برای فرزندانشان بسیار ضروری و مهم می دانند و با پرداخت هزینه های گزاف می کوشند راه را برای ادامه تحصیلات دانشگاهی فرزندانشان هموار سازند. در این میان این سؤال پیش می آید که چرا تحصیلات دانشگاهی اینقدر اهمیت یافته است و کدام انگیزه قدرتمندی خانواده های ایرانی و فرزندانشان را به تحمل مشقات این راه ترغیب می نماید؟ آیا ارزش اجتماعی مدرک تحصیلی یا نیاز شغلی و مالی و یا سایر عوامل باعث چنین انگیزه ای در جوانان گردیده است (۱). هجوم فارغ التحصیلان دبیرستانی برای ورود به

* دانشیار- عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز-دانشکده بهداشت - گروه بهداشت عمومی (نویسنده مسئول)

** کارشناس دانشکده بهداشت- دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز-دانشکده بهداشت

*** مربی- عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز-دانشکده بهداشت

علاقه مندی دست به انتخاب رشته زده اند و ۶۴/۵ درصد هیچ گونه تحقیق یا فعالیت علمی در زمینه رشته خویش انجام نداده اند (۵). محمودی در پژوهشی که تحت عنوان بررسی وضعیت انتخاب رشته تحصیلی توسط دانش آموزان پسر مستعد سال اول دبیرستان در شهر مشهد انجام داده است، به نتایجی دست یافته است از جمله این که استفاده از مشاوران تحصیلی جهت شناخت و آگاهی دانش آموزان از رشته های تحصیلی ضروری است و همچنین در آمد خانواده، سطح تحصیلات والدین، توصیه مشاور، علاقه، جذبه های شغلی و منزلت اجتماعی آینده رشته تحصیلی در انتخاب رشته دانش آموزان تاثیر دارد و استفاده از رسانه های گروهی، جلب همکاری اولیا و دانش آموزان، دفترچه و کتابچه های حاوی اطلاعات در مورد رشته های دوره متوسطه و بروشورهای شغلی از عواملی هستند که در انتخاب رشته مؤثرند (۶).

روش بررسی

این مطالعه که از نوع توصیفی - مقطعی است با هدف بررسی میزان علاقه مندی دانشجویان دانشکده بهداشت دانشگاه علوم پزشکی اهواز در سال ۱۳۸۴ و عوامل مؤثر بر آن انجام گردید. جامعه مورد پژوهش را کلیه دانشجویان دختر و پسر ترم ۳ و ۴، روزانه و شبانه، مقاطع کاردانی و کارشناسی رشته های مختلف بهداشت که در زمان انجام طرح در حال تحصیل بودند، تشکیل می دادند. این مطالعه در دانشکده بهداشت دانشگاه علوم پزشکی اهواز انجام شد که رشته های مختلف بهداشت در مقاطع کاردانی و کارشناسی در آن تدریس می گردد. ابزار گردآوری اطلاعات پرسشنامه ای شامل دو بخش بود، که بخش اول شامل اطلاعات کلی و بخش دوم شامل ۱۰ سؤال در مورد موضوع تحقیق بود. پرسشنامه شامل متغیرهایی مثل سن، جنس، رشته تحصیلی، وضعیت تاهل، محل سکونت، مقطع تحصیلی، رشته مورد علاقه، سال ورود به دانشگاه بود و ۱۰ سؤال بخش دوم شامل سؤالاتی در مورد میزان علاقه دانشجویان به رشته خود قبل و بعد از ورود به دانشگاه، نظر دانشجویان در مورد عوامل مؤثر بر افزایش یا کاهش علاقه وی به رشته تحصیلی، عواملی که در انتخاب رشته بهداشت توسط دانشجویان مؤثر بوده اند، نظر دانشجویان در مورد میزان افزایش معلومات وی در دانشکده بهداشت بود که سؤالات شامل ۷ سؤال بسته و ۳ سؤال باز بود. این پرسشنامه پس از تهیه و تنظیم و تایید اعتبار آن توسط شورای پژوهشی دانشکده بهداشت و تایید نهایی توسط معاونت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی اهواز به مرحله

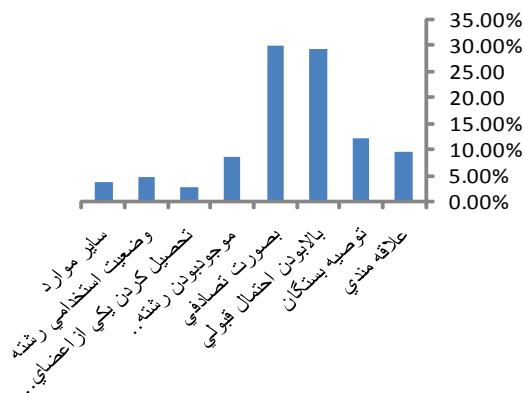
مراکز دانشگاهی مطرح می شود، به صورت غیررسمی فرا گیرند و عملاً پاس داشتن آن ارزش فرهنگی فوق اشاره را عینیت بخشند. علاقه مندی به رشته تحصیلی خاصی می تواند انگیزه ای قوی برای ورود به دانشگاه ایجاد کند ولی گرچه علاقه و انگیزه ارتباط تنگاتنگی با هم دارند، بهتر است در این میان مسایل حساسی مانند انتخاب رشته که به آینده فرد مربوط می شود را نادیده نگیریم (۱). تاریخچه توسعه و تحول جوامع نشان می دهد که نیروی انسانی ماهر و تعلیم یافته در پیشرفت جامعه تاثیر انکار ناپذیری دارد هر فردی سعی میکند در رشته ای تحصیل نماید که علاوه بر تأمین نیازهای مادی، از نظر روانی نیز ارضاء گردد و علاقه نقش کلیدی را در رشد هر فرد در زمینه های علمی فراهم می کند (۲). میزان علاقه مندی و انگیزه دانشجویان برای کسب این رشته ها و مهارت های بهداشتی امری است که به موازات سایر رشته های علمی می بایست مورد توجه قرار گیرد (۳). از آنجا که برخی از داوطلبان کنکور، بدون توجه به نوع رشته و شناخت کافی از آن مبادرت به انتخاب رشته می نمایند و عواقب این انتخاب نا آگاهانه در نهایت منجر به شکست دانشجویان در تحصیلات دانشگاهی و اکثر موارد منتهی به تغییر رشته توسط دانشجویان می گردد و با توجه به نقش مثبتی که رشته های مختلف بهداشت می تواند در توسعه و سلامت جامعه داشته باشند و از آنجائی که میزان علاقه مندی دانشجویان در موفقیت تحصیلی وی نقش بسزایی دارد و موفقیت تحصیلی موضوعی است که بستری مناسب جهت توفیق دانشجویان را پس از فراغت از تحصیل و در زمان اشتغال آنان فراهم می نماید (۴). اهمیت و ضرورت انجام پژوهش حاضر مشخص می شود. در پژوهشی که توسط ماکسول^۱ و همکاران وی در سال ۲۰۰۰ در استرالیا انجام گردید دستیابی به بهترین شغل و درآمد بالاتر، از مهمترین انگیزه های دانش آموزان برای ورود به دانشگاه گزارش شده است. دومین انگیزه مهمی که آنها در مطالعه خود به آن اشاره کرده اند یادگیری بیشتر در زمینه های مورد علاقه در دانشگاه است (۱). در پژوهش دیگری که توسط نولندر^۲ در سال ۱۹۹۹ در ایالت تنسی آمریکا انجام شد وی دریافت که تصمیم برای ورود به دانشگاه در بین دانش آموزان بیشتر تصمیمی اقتصادی است و اهداف شغلی بیشترین انگیزه داوطلبان را تشکیل می دهد (۱). رئیسبان زاده و همکاران در سال ۱۳۷۲ طی تحقیقی تحت عنوان بررسی گرایشها و علایق شغلی و تحصیلی چنین نتیجه گرفت که ۶۲ درصد از دانشجویان به سبب

1- Macsol

2- Nolender

حدود ۸۲ درصد علاقه به رشته خود را نسبت به قبل از تحصیل تفاوت نکرده است یا بیشتر شده، که از این تعداد ۳۹/۹ درصد نسبتاً بیشتر شده است. ۷۷ درصد از دانشجویان مؤثرترین عامل افزایش علاقه به رشته خود را آشنایی و آگاهی از آن با کمک و راهنمایی اساتید ذکر کرده اند. ۴۷ درصد از دانشجویان در هنگام انتخاب رشته به رشته بهداشت اولویت ۱۰۰-۶۰، ۲۷/۸ درصد اولویت ۶۰-۳۰، ۱۷/۸ درصد اولویت ۱۰-۳۰ و فقط ۸/۶ درصد اولویت ۱-۱۰ را داده اند. ۲۹/۹ درصد از دانشجویان به صورت تصادفی رشته خود را انتخاب کرده اند ۲۹/۲ درصد به دلیل بالا بودن احتمال قبولی، ۱۲/۱ درصد با توصیه بستگان و دوستان، ۹/۳ درصد به علت علاقه، ۸/۵ درصد به دلیل موجود بودن رشته در نزدیکترین دانشگاه محل زندگی، ۴/۶ درصد به دلیل وضعیت استخدامی رشته، ۳/۶ درصد سایر موارد را ذکر کرده اند (نمودار شماره ۲).

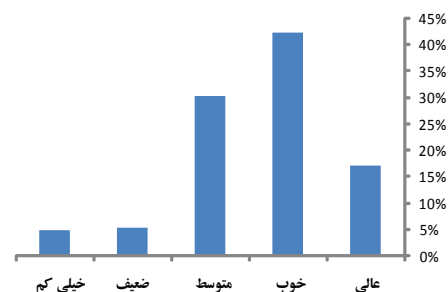
۳۶ درصد بلافاصله بعد از اخذ دیپلم، و بقیه یک تا سه سال بعد از اخذ دیپلم در دانشگاه پذیرفته شده اند. حدود ۸۰ درصد از دانشجویان میزان افزایش معلوماتشان را در دانشکده بهداشت از متوسط تا عالی عنوان کرده اند. بین میزان علاقه دانشجویان و مقطع تحصیلی از طریق آزمون (من-ویتی) رابطه مثبت معناداری به وجود آمد و نشان داد دانشجویانی که به رشته تحصیلی خود علاقه بیشتری داشتند در مقطع کارشناسی تحصیل می کردند ($P < 0.05$). با استفاده از آزمون (کای اسکوار) بین انگیزه دانشجویان در انتخاب رشته و مقطع تحصیلی آنها رابطه مثبت معناداری نشان داد نتیجه این آزمون نشان داد که فراوانی دانشجویانی که با علاقه رشته خود را انتخاب کرده اند در مقطع کارشناسی بیشتر بوده است.

گذاشته شد. طبق آمار گرفته شده از واحد آموزش دانشکده بهداشت، حجم نمونه مور دنظر ۲۹۰ نفر بود بر این اساس ۲۹۰ پرسشنامه تهیه و تکثیر گردید جهت توزیع پرسشنامه ها نماینده هر کلاس در تمامی رشته ها انتخاب و بعد از این که آموزشهای لازم در مورد توزیع پرسشنامه ها در بین دانشجویان در مورد اهمیت انجام طرح مورد نظر، مشارکت داوطلبانه در این طرح، محرمانه بودن اطلاعات فردی به افراد توزیع کننده داده شد پرسشنامه ها از این طریق توزیع و از همان طریق جمع آوری گردید از مجموع ۲۹۰ پرسشنامه توزیع شده ۲۸۱ پرسشنامه عودت داده شد. بعد از جمع آوری، پرسشنامه ها آنها را کد گذاری کرده و داده ها وارد کامپیوتر گردید و با استفاده از نرم افزار SPSS و با استفاده از آزمونهای Chi-Square و Mann-Whitney داده ها مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته ها

داده های حاصل از این مطالعه نشان می دهد که ۶۴ درصد از جمعیت مورد مطالعه زن و ۳۶ درصد مرد بوده اند از این تعداد ۹۱ درصد مجرد، ۵۶/۲ درصد در مقطع کارشناسی، ۶۹/۴ درصد غیر بومی ۶۶ درصد روزانه بودند. ۶۳ درصد به رشته های غیر مرتبط با بهداشت علاقه داشتند، ۹۵ درصد سابقه مشروطی یا تغییر رشته نداشتند. ۶۱ درصد از دانشجویان تحصیلات پدرشان و ۶۸/۲ درصد تحصیلات مادرشان پایین تر از دیپلم تا بیسواد بوده است. طبق نتایج بدست آمده حدود ۶۰ درصد از دانشجویان علاقه به رشته خود را خوب تا عالی ذکر کردند (نمودار شماره ۱).

نمودار ۱- توزیع فراوانی میزان علاقه دانشجویان نسبت به رشته تحصیلی

موفقیت دانشجویان به آن رسیدند مطابقت دارد (۸) و همچنین با یافته های پژوهش محمودی (۶) همخوانی دارد. نتایج نشان می دهد که اکثریت دانشجویان بدون شناخت کافی از رشته بهداشت مبادرت به انتخاب آن کرده اند با توجه به نتایج تحقیق نیمی از دانشجویان، رشته بهداشت را در اولویت بالاتر از ۶۰ انتخاب نموده اند و تعداد معدودی در زمان انتخاب رشته به رشته بهداشت اولویتهای کمتر از ۶۰ اختصاص داده اند. پس به نظر می رسد که اکثریت آنها با علاقه و انگیزه واقعی وارد این رشته نشده اند بلکه به دلیل پذیرفته نشدن در رشته های دلخواه یا به صرف اخذ مدرک دانشگاهی وارد این رشته شده اند و بعد از تحصیل، با کمک و راهنمایی اساتید دانشکده با نوع و کاربرد آن آشنا شده و به آن علاقه مند گردیده اند و این نتیجه با یافته های پژوهش بختیاری و فلاحت پیشه (۱۱) همخوانی دارد. در مورد انگیزه دانشجویان از انتخاب رشته بهداشت نتایج نشان داد که اکثریت دانشجویان به صورت تصادفی این رشته را انتخاب کرده اند و بعد از آن بالا بودن احتمال قبولی در این رشته بالاترین انگیزه آنها از انتخاب این رشته بوده است و درصد کمی از دانشجویان عواملی مانند علاقه مندی، بومی بودن، تحصیل کردن یکی از اعضای خانواده در این رشته، وضعیت استخدامی در این رشته را ذکر نموده اند این نتیجه با یافته های نصر (۱) و چایچی و رئیسایان تطابق ندارد (۳). در تبیین این یافته می توان گفت که علاقه و انگیزه که دو رکن اساسی انتخاب رشته تحصیلی است در زمان انتخاب رشته در دانشجویان مورد مطالعه وجود نداشته است از آنجاییکه هیچ داوطلبی بدون انگیزه در کنکور شرکت نمی کند پس دانشجویان مورد بررسی در زمان انتخاب رشته، رشته بهداشت را در اولویتهای بالا و با احتمال قبول نشدن در رشته های دلخواه انتخاب کرده اند و صرفاً برای ورود به دانشگاه و بدون هیچ علاقه و شناختی از آن وارد این رشته شده اند. نتیجه دیگر این پژوهش این بود که، ۹۵ درصد از دانشجویان سابقه مشروط شدن در دوران تحصیل را نداشته اند در تبیین این یافته می توان گفت از آنجاییکه اکثریت دانشجویان اساتید راهنما را به عنوان منبع شناخته شده ای برای کسب اطلاعات و رفع نیاز در مورد منابع آموزشی و علمی و امور انتخاب واحد و موفقیت در طول تحصیل می شناسند و از آنجاییکه در بسیاری از مطالعات مشخص گردیده که فراوانی دانشجویان مشروطی در یک دانشکده ارتباط مستقیم با بی توجهی اساتید آن دانشکده نسبت به وضعیت آموزشی دانشجویان آن دانشکده دارد

کرده اند در مقطع کارشناسی بیشتر بوده است. ($P < 0.01$) بین میزان علاقه دانشجویان و افزایش معلوماتشان در دانشکده بهداشت رابطه مثبت معناداری به وجود آمد و نشان داد دانشجویانی که علاقه بیشتری به رشته خود داشتند، معلوماتشان در دانشکده افزایش بیشتری داشته است. ($P < 0.01$) در ارتباط با اولویت به رشته بهداشت در زمان انتخاب رشته و میزان افزایش معلومات در دانشکده بهداشت رابطه مثبت معناداری به وجود آمد و نشان داد دانشجویانی که انتخاب رشته بهداشت جزء اولویتهای اول آنها بوده به نسبت بقیه افراد دیگر افزایش معلومات بیشتری داشته اند ($P < 0.01$) بین افزایش معلومات و سالهای انتظار برای ورود به دانشگاه رابطه مثبت معناداری به وجود آمد و نشان داد دانشجویانی که بلافاصله بعد از اخذ دیپلم وارد دانشگاه شده اند نسبت به دیگر افراد با سالهای انتظار بیشتر جهت ورود به دانشگاه افزایش معلومات بیشتری داشته اند ($P < 0.01$). همچنین بین جنسیت افراد و میزان علاقه آنها به رشته خود رابطه مثبت معناداری به وجود آمد ($P < 0.05$) و نشان داد که دختران بیشتر از پسران به رشته خود علاقه دارند. بین تحصیلات والدین با میزان علاقه دانشجویان با استفاده از آزمون فوق رابطه مثبت معناداری به وجود آمد ($P < 0.05$) و نشان داد کسانی که والدین آنها دارای تحصیلات دیپلم و بالاتر هستند علاقه بیشتری به رشته خود دارند این تمایل در افرادی که والدین آنها تحصیلات پایین تر از دیپلم دارند کمتر است. بین وضعیت تاهل دانشجویان و میزان علاقه به رشته رابطه مثبت معناداری به وجود آمد و نشان داد دانشجویان مجرد به رشته خود علاقه بیشتری دارند ($P < 0.05$). بین سن، محل سکونت دانشجویان و میزان علاقه به رشته رابطه معناداری به وجود نیامد.

بحث و نتیجه گیری

نتایج حاصل از این تحقیق نشان می دهد که ۷۷ درصد از دانشجویان مؤثرترین عامل در افزایش علاقه خود نسبت به رشته را آشنایی و آگاهی از آن با کمک و راهنمایی اساتید ذکر کرده اند و عواملی مانند مفید بودن رشته در زندگی خصوصی، تنوع رشته و عواملی دیگر درصد کمتری را به خود اختصاص داده اند که این می تواند با یافته های پژوهش زاهدی اصل در دانشگاه شاهد مینی بر اینکه اساتید نقش مهمی در شناخت و آگاهی دانشجویان نسبت به رشته خود دارند همخوانی داشته باشد (۷). و همچنین بانیجه ای که مک دونالد و گالیمور طی پژوهشی در رابطه با نقش مهم خدمات مشاوره ای در

و گاهی عدم علاقه به رشته تحصیلی آنها می شود (۱۶). نتیجه دیگری که از این مطالعه بدست آمد نشان می دهد که وضعیت تاهل دانشجویان با میزان علاقه آنها به رشته خود ارتباط مثبت معناداری دارد و دانشجویان مجرد علاقه بیشتری نسبت به رشته خود دارند که به نظری رسد دانشجویان متأهل به دلیل مشکلات خانوادگی، مسؤلیت اداره خانواده، مشکلات اقتصادی، درگیری زندگی انگیزه کمتری برای درس خواندن دارند و این خود باعث عدم پیشرفت تحصیلی آنها می شود و دانشجویان مجرد با ذهنی آزادتر و با فراغ بال بیشتری به درس خواندن می پردازند و بیشتر به مسائل تحصیلی خود فکرمی کنند و معمولاً مشغله فکری دیگری ندارند. این با یافته های رودباری و همکاران تطابق دارد (۱۷). همچنین در این تحقیق بین تحصیلات والدین دانشجویان با میزان علاقه به رشته تحصیلی وی ارتباط مثبت معناداری به وجود آمده است و نشان داد سطح تحصیلات والدین ارتباط مستقیم با میزان علاقه دانشجویان دارد و افرادی که والدین تحصیل کرده دارند نسبت به دیگران علاقه بیشتری به رشته خود دارند شاید این تفاوت به آگاهی بیشتر والدین تحصیل کرده نسبت به انتخاب رشته و رعایت اصول پرورش صحیح و توجه به وضعیت روانی و علائق فرزندان مربوط باشد چرا که بالا بودن میزان تحصیلات والدین عامل گسترش افق دید نسبت به مسائل فرهنگی اجتماعی است. پدر و مادر تحصیل کرده قادرند در زمینه انتخاب رشته متناسب برای فرزند خود راهنماییهای لازم را ارائه نمایند ولی در انتخاب رشته هیچ فشاری بر فرزند نمی آورند چون به این نکته واقفند که تحمیل رشته ای که مورد علاقه وی نباشد نهایتاً باعث عدم موفقیت فرزند می گردد (۱۶). ضعف برنامه های آموزشی منجر به ایجاد اشکالات ناشی از عدم شناخت و انتخاب صحیح داوطلب در هنگام انتخاب رشته عدم علاقه مندی و احساس رضایت از رشته و عوارض ناشی از آن می شود. لذا تجدید نظر در نظام آموزشی و سیستم گزینش دانشجویان ضروری به نظر می رسد. باید روش هایی اتخاذ گردد تا داوطلب قبل از انتخاب رشته تحصیلی بتواند آگاهی لازم را در زمینه رشته مورد علاقه خود کسب کند دستیابی به انواع مختلف آموزش و مشاغل حرفه ای باید بر پایه دانش توانایی ها و شایستگی های افراد باشد و نباید نتیجه طبقه بندی معلومات بدست آمده در مدرسه و میزان تجربه ای باشد که از طریق حرفه یا مطالعات شخصی حاصل گردیده است تاکنون دگرگونیهای اساسی در

لذا دانشکده بهداشت در این زمینه موفق عمل کرده است. بیردن^۳ و همکارانش نیز طی پژوهشی به این نتایج دست یافته اند (۱۲). در این مطالعه تعداد معدودی از دانشجویان نسبت به رشته خود کاهش علاقه داشته اند و مهمترین عامل آن را روش تدریس و عدم تضمین آینده شغلی عنوان کرده اند در این رابطه می توان گفت که گرچه دانش و مهارتهایی که به دانشجویان آموزش داده می شود یکی از انگیزه های بنیادی آنان را تشکیل می دهد اما همه به یک نسبت از این انگیزه ها برخوردار نیستند زیرا هدف تعدادی از فراگیران، صرفاً اخذ مدرک تحصیلی، گذراندن وقت و به طور کلی مسائل جنبی به غیر از تحصیل است بنابراین نمی توان انتظار داشت که همه فراگیران تمام فعالیت های آموزشگاهی و فرآیندهای آموزشی مدرسین را از لحاظ آموزنده بودن و کمک به یادگیری هدفهای آموزشی و محتوای درسی ارزیابی کنند (۱۳). از طرفی طبق مطالعات انجام شده شاخص های تدریس اثربخش از دیدگاه اساتید و دانشجویان متفاوت است به این صورت که از نظر اساتید مهمترین شاخص تدریس اثربخش جنبه دانش پژوهشی و از دیدگاه دانشجویان جنبه قدرت ارتباط دارد (۱۴). در این تحقیق همچنین بین میزان علاقه دانشجویان به رشته خود و مقطع تحصیلی آنها رابطه معناداری مشاهده شد. بدین وسیله مشخص گردید که دانشجویان مقطع کارشناسی با علاقه بیشتری وارد رشته بهداشت می شوند و دانشجویان مقطع کاردانی علاقه کمتری نسبت به تحصیل در این رشته دارند. نتیجه دیگر این پژوهش این است که دختران بیشتر از پسران به رشته خود علاقه دارند و انگیزه قوی تری برای تحصیل در این رشته دارند این نتیجه بایافته های پژوهش سازمان ملی جوانان همخوانی دارد (۱۵). مطالعات در این زمینه نشان می دهد که دختران علاقه بیشتری به ادامه تحصیل دارند و انگیزه اصلی آنها برای ورود به دانشگاه ارتقاء معلومات و کسب علم و منزلت اجتماعی است. در مقابل پسران برای ادامه تحصیل بیشتر به جنبه معیشتی و آینده شغلی آن توجه دارند و در این تحقیق به نظر می رسد که پسران نگران آینده شغلی خود هستند و با توجه به افزایش بیکاری جوانان تحصیل کرده علاقه و انگیزه آنها نسبت به ادامه تحصیل کم شده است چرا که در آینده مسؤلیت یک خانواده را بر عهده خواهند داشت مسلماً علاقه به رشته از دیدگاه آنان منوط به تضمین آینده شغلی آن رشته است و تعارضی که در دانشجویان در زمینه موفقیت شغلی در آینده پیش می آید باعث کم شدن

این جوانان که حسب مورد از نخبگان جامعه می باشند طی دوران تحصیلات دانشگاهی مدت زمانی بین ۷-۳ سال از بهترین سالهای مفید عمر خود را در محیط دانشگاه و به تحصیل علم سپری می نمایند در این میان عدم علاقه به رشته تحصیلی به عنوان یک عامل تنش زا میتواند سلامت فرد و جامعه را تحت تاثیر قرار دهد و علاوه بر آن عدم موفقیت دانشجویان در اخذ مدرک دانشگاهی به دلیل انصراف از رشته باعث اتلاف وقت دانشجویان، احساس ناامیدی، یاس، شکست و از بین رفتن منابع مادی و انسانی می شود (۹). لذا مسئله انتخاب و علاقه مندی به رشته تحصیلی در آینده جوانان و جامعه بسیار موثر است و می بایست در طرح و برنامه ریزی های مربوط به جوانان به عنوان یک موضوع مهم مد نظر قرار گیرد.

سیاسگزاری

از معاونت محترم پژوهشی دانشگاه جندی شاپور اهواز که پشتیبانی مالی و اجرایی این طرح را متقبل شده و همچنین از همکاری صمیمانه دانشجویان عزیز در انجام این طرح تقدیر و تشکر می گردد.

شیوه های سنتی انتخاب نظارت بر معلومات و انطباق آن با درجات تحصیلی صورت گرفته است اما هنوز هم برای ارتقا دوره ای به دوره دیگر باید از موانع بسیار گذشت و از مجاری از پیش ایجاد شده عبور نمود به هر حال برخی از عوامل مانند، تاثیر میزان علاقه به رشته تحصیلی بر موفقیت شغلی آینده و در پی آن ارائه خدمات ارزنده تر ایجاد می کند که فرایند انتخاب دانشجو دگرگون گردد و طوری اجرا شود که داوطلبان را به سوی رشته مورد علاقه یاری دهد بطوریکه خود موثر بودن رشته ای تحصیلی را ارزیابی کنند. و به رشته هایی که علاقه دارند سوق داده شوند (۹). از آنجائیکه در ایران سالیان دانشگاه ها پذیرای تعداد زیادی از جوانان، به منظور ادامه تحصیل در رشته های مختلف از جمله بخش بهداشت می باشند منابع زیادی از طرف دولت و خانواده ها صرف آموزش، ایجاد مهارت، امور رفاهی و هزینه تحصیلی این افراد می گردد و هزینه های هنگفتی برای ساخت و ساز فضاهای فیزیکی، آزمایشگاهی، کارگاهی، ایجاد فضاهای خوابگاهی، ورزشی و نظایر آن به مصرف می رسند.

References:

- 1-Jalali, M. The evaluation of Ahwaz Shahid Chamran University new students view points related to reasons for choosing their field study. Thesis 2001 : 1-12 . [Persian]
- 2-Aliakbari Dehkordi, M; Najarian, B. Scale construction and credibility in order to examining students psychiatric stressors. J Psychology and Educational Sciences , Ahwaz Shahid Chamran University, 2003 , 1,2: 125-131 . [Persian]
- 3-Rajaei, M; Tazhibi, M; Mostajeran, M. The Evaluation of contents of epidemiology courses in viewpoint of health students, 2002, 22: 10-14. [persian]
- 4-Molavi, P ; Fayazi Bordbar ,M; Karimmolahi, M. Assesment depression rate among students of Ardabil Medical Sciences University . J of Mental Health. 2000. 5, 6: 31-35. [Persian]
- 5-Fasihi Harandi, T; Soltani Arab Shahi, SK; Tahami , S ; Mohammadalazade, S . The quality of cilinical education in view point of Iran University of Medical Sciences students . J Ghazvin University Medical Sciences, 2003, 30 :4-16. [Persian]
- 6-Razi, M. Successful rate of advisers in student educational direction in khorasan province, Thesis 2004. [Persian]
- 7-Zahediasl ,M .Effective factors on students educational progress ,. Scientific J of Shahed University 1995,9,10. [Persian]
- 8-Shokrkon , H ; Pooladi, M, Haghghi, J. Evaluation of main factors of educational fall in Ahwaz boys high schools. J of Psychology and educational sciences, Ahwaz Shahid Chamran University 2003, 3,4:103-106. [Persian]

- 9-Malakootian, M; Parvaresh, A. The study on occupational situation of graduated Environment health field, 1996-2003. Semnan University of Medical Sciences Journal, 2003, 3 (2) :33-39. [Persian]
- 10-Rafati, F; sharif, F; Zeighami, B. The relationship between educational progress with extrovert- introvert and psychotherapeutic state of nursing students in Shiraz. Shiraz University of Medical Sciences Journal, 2004, 30: 24-32. [Persian]
- 11-Bakhtiari, F; Falahatpishe, F. A Study on the viewpoints of Nursing and Midwifery students related to professional, welfare and educational matters. J Ghazvin University Medical Sciences, 1999, 10: 68-74. [Persian]
- 12-Bearden, IJ ; Spencer, WA ; Moracco JCA. Study of high school dropouts.the school counselor.1989, 37:113-119
- 13-karimi ,H; Besharati, M; Harazi, M. Students evaluation of the methods of scientific mission members. Shahid Sadoghi University of Medical Sciences Journal, 2005, 4:78-82. [Persian]
- 14-Zohoor , A; Eslaminezhad, T. criteria of effective teaching in the viewpoints of Kerman University of Medical Sciences students. Payesh Journal, 2002, 4, : 5-13. Persian]
- 15-Youth National Organization. Study of students concerns in Tehran 10,5 and 1 zones toward educational fields and their desired occupation, Iran today 2004. [Persian]
- 16-Ahmadi , S. Psychology of youth and youngsters. Mashal Publishing, Tehran,1995: 80-86. [Persian]
- 17-Roudbari , M; Dadgar ,F. Effective factors on defeat and success of Zahedan Medicine students in comprehensive basic sciences examination, courses 21-24. GhazvinUniversity of Medical Sciences Journal, 2004, 30:32-39. [Persian]

The study on the interests rate of health faculty students of Ahwaz Medical Sciences University in their course of study and factors affect it

Karami K^{*}, Soltani T^{**}, Tabesh H^{***}

Introduction: One of the factors that makes learning perfect and effective is the convergence between the learners' interest and learning itself. Therefore the students' interest affects their progress and success greatly. The purpose of the present research is to investigate the health faculty students' interest in their courses and the effective factors which influence this interest.

Methods: The present study is a sectional _ descriptive research. 281 male and female health faculty students took part in study. They are undergraduate and associates degree students having different health field courses and they are also in their third or fourth semester. A questionnaire was used to gather information. Its credit was confirmed by related specialists. The information was analyzed by SPSS.

Result: The results show that 60% are interested to their course, well to excellent and 40% medium to low. 77% of students proposed that one of the important actor that increased their interest was their teachers in getting more information about their courses. 12/5% of students cited that the poor teaching and not having any guarantee in getting a job in future decrease their interest.

Conclusion: The results shows that most of the health students had no interest or awareness at the first stages so they choose this course only to get a university degree but their interest were increased afterward by their teachers, guidances. It recommended that students should consult with university before choosing their course.

Key words : Students, University, Interest, Course, Field study

* Associated professor in Ahwaz university of medical sciences-school of health-Department of public health

** Health Experts in Ahwaz university of medical sciences-school of health

*** Instructor in Ahwaz university of medical sciences-school of health-Department of public health